

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 130/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť R. P., H., zastúpenej advokátom JUDr. I. H., K., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 2814/99 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. P. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. marca 2011 doručená sťažnosť R. P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 2814/99.

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že je „... účastníčkou súdneho konania vedeného na Okresnom súde Humenné ktoré sa k dnešnému dňu vedie pod sp. zn.: 21C/24/2010 (pôvodne bolo konanie vedené na OS Humenné pod spisovou značkou 11C 2814/99), v ktorom sa sťažovateľka domáha zaplata sumy 39.182,90,-Sk (1.300,63 eur) s prisl. Z titulu náhrady polovice plnenia, na ktorého zaplata boli žalobkyňa a žalovaná zaviazané Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 15Cb/159/1998 spoločne a nerozdielne a ktoré v celej výške uhradila žalobkyňa ... 20. 03. 2001 Okresný súd Humenné rozsudkom sp. zn. 11 C/2814/99-48 zamietol žalobu sťažovateľky... 23. 09. 2002 na základe včas podaného odvolania sťažovateľky Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 4Co/221/02-68 zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu v Humennom... 17. 06. 2004 Okresný súd Humenné rozsudkom sp. zn. 11 C/2814/1999-113 opätovne zamietol žalobu sťažovateľky ako nedôvodnú... 09. 06. 2005 na základe včas podaného odvolania sťažovateľky Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 4Co/376/04-126 zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu v Humennom... 01. 10. 2007 Okresný súd v Humennom rozsudkom sp. zn. 11 C/2814/1999-837 opätovne zamietol žalobu sťažovateľky ako nedôvodnú... 07. 04. 2008 na základe včas podaného odvolania sťažovateľky Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 2Co/195/2007-206 zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu v Humennom... 26. 08. 2008 Okresný súd v Humennom rozsudkom sp. zn. 11 C/2814/1999-215 opätovne zamietol žalobu sťažovateľky... 23. 03. 2009 na základe včas podaného odvolania sťažovateľky Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 8Co/172/2008 zrušil opäť napadnutý rozsudok Okresného súdu Humenné... Odvolací súd zároveň upozornil prvostupňový súd, že tento nerešpektuje rozhodnutie, resp. právny názor odvolacieho súdu ... 30. 03. 2010 Okresný súd Humenné rozsudkom sp. zn. 11C/2814/1999-278 na základe čiastočného uznania dlhu žalovanou rozhodol o časti žaloby tak, že žalovanú zaviazal na úhradu uznanej časti predmetu konania a vo zvyšnej časti vylúčil návrh sťažovateľky na samostatné konanie...“.

3. Sťažovateľka navrhla ústavnému súdu, aby vydal nález tohto znenia:

„Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd postupom

Okresného súdu v Humennom vedenom pôvodne pod spisovou značkou 11C 2814/99 a k dnešnému dňu pod spisovou značkou 21C/24/2010 porušené bolo .

Okresnému súdu v Humennom v konaní vedenom pod spis. značkou 21C/24/2010 sa prikazuje konať tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sťažovateľke sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000 €, ktoré je Okresný súd v Humennom povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu

Okresný súd v Humennom je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 254,88 € do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré

mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

6. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) v znení neskorších predpisov, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody v danej veci sťažovateľka neuviedla a ani ústavný súd ich nezistil.

7. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na

účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

8. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

9. Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že sťažovateľka doručila prostredníctvom svojho advokáta predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy 17. januára 2011 a podpredseda tohto súdu už 15. februára 2011 v odpovedi sťažovateľke na podanú sťažnosť na prietahy v konaní okrem iného uviedol: „... *Je pravdou, že žaloba bola podaná na súd v roku 1999 a doposiaľ táto nebola právoplatne rozhodnutá v celom rozsahu. V súvislosti s dĺžkou konania je potrebné poukázať na to, že k tomuto prispela aj samotná žalobkyňa resp. aj jej právny zástupca, ktorí požadovali pojednávania v dňoch 3. 2. 2010, 4. 12. 2010, 4. 1. 2001, 17. 2. 2003, 10. 3. 2003, 15. 1. 2004, 26. 2. 2004, 11. 5. 2004 odročiť. Taktiež žalobkyňa spôsobila predĺženie konania opätovnými námietkami voči zákonnému sudcovi s tým, že spis bol z tohto dôvodu predkladaný Krajskému súdu v Prešove. Predĺženie konania spôsobili aj odvolacie konania resp. rozhodovanie. odvolacieho súdu s tým však, že samotná skutočnosť, že rozhodnutia Okresného súdu Humenné boli zrušené nezakladá dôvody, pre ktoré by bolo potrebné sťažnosť považovať za opodstatnenú. Aj zo strany žalovanej dochádzalo počas konania k tomu, že žalovaná sa nezúčastňovala pojednávani a tieto žiadala odročiť a aj toto prispelo k predĺženiu konania.*

Nakoniec je žiaduce uviesť, že vo veci bolo rozhodnuté čiastočným rozsudkom 30. marca 2010, kedy bola žalobkyni priznaná suma 752,80 eur, avšak žalobkyňa opätovne predĺžila, resp. oddialila ďalšie rozhodovanie podaným odvolaním, ktoré bolo odmietnuté.“

10. Vzhľadom na to, že sťažnosť adresovanú ústavnému súdu sťažovateľka doručila 22. marca 2011 a predsedovi okresného súdu bola sťažnosť na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 281499 doručená 17. januára 2011, posúdil ústavný súd podanie sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľky iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom vo veci samej (podobne II. ÚS 376/06, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 390/06). Z uvedeného dôvodu postup sťažovateľky v okolnostiach danej veci nemožno podľa ústavného súdu považovať za splnenie požiadavky namietania prietahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov. Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prietahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

12. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2011

